כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת בהר ■ נצח שבנצח ■ י' אייר ה'תשע"ו ■ 18.05.2016 ■ גליון מס' 377

תפוצה לכל קהילות ישראל

פרשת בהר

והארץ לא תמכר לצמיתות

/ הרב יעקב הלוי פילבר

"ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות" (כלים פ"א מ"ו) מהי הסיבה לקדושתה זו של ארץ ישראל, האם קדושת הארץ היא מפני היותה ארצו של העם היהודי המקיים בה את מצוות ה', או שקדושת הארץ עומדת בפני עצמה גם ללא הקשר שלה לעם ישראל?

והנה במקורות חז"ל רואים אנו שארץ ישראל עומדת בסגולתה המיוחדת עוד טרם היות עם יהודי בעולם, והארץ התייחדה משאר הארצות כבר בבריאת העולם: "ארץ ישראל נבראת תחילה וכל העולם כולו נברא לבסוף" (תענית י א). וכך מבוארים הדברים גם בהסברו של הרמב"ם (הל' בית הבחירה פ"ב ה"ב) על מקומו המיוחד של המזבח: "ומסורת ביד הכל שהמקום שבנה בו דוד ושלמה המזבח בגורן ארונה הוא המקום שבנה בו נח (המזבח) כשיצא מן התיבה, והוא המזבח שהקריב עליו קין והבל ובו הקריב אדם הראשון קורבן כשנברא, ומשם נברא. אמרו חכמים: אדם ממקום כפרתו נברא". ואת סגולתה של הארץ מוצאים אנו בתורה עוד טרם נכנסו ישראל לארץ, כבר בלכתם במדבר העיד הכתוב: "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה, תמיד עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה עד אחרית שנה" (דברים יא יב).

הרמב"ן בפירושו לתורה (ויקרא יח כה) מסביר את ייחודה של ארץ ישראל: "כי השם הנכבד ברא הכל ושם הכח בעליונים ונתן על כל עם ועם בארצותם לגוייהם כוכב ומזל . . . והנה השם הנכבד הוא אלוקי האלהים ואדוני האדונים לכל העולם. אבל ארץ ישראל אמצעות הישוב היא נחלת ה' מיוחדת לשמו, לא נתן עליה מן המלאכים קצין שוטר ומושל, בהנחילו אותה לעמו המיחד שמו זרע אוהביו, וזה שנאמר: 'והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ'. והנה השם הנכבד אלוקי האלהים בכל העולם, (הוא) אלוקי ארץ ישראל שהיא נחלת ה', וזהו שנאמר (מלכים ב, יז כו): 'משפט אלוקי הארץ'." מדברי הרמב"ן משמע שסגולתה וקדושתה של הארץ אינן מפני שהארץ ניתנה לעם ישראל, נהפוך הוא, מפני מעלתה המיוחדת של הארץ מצד עצמה נתנה הקב"ה לעמו ישראל. והדבר מבואר בכמה מדרשים. כמו בילקוט שמעוני (חבקוק ג ה) דרשו: "רשב"י פתח: 'עמד וימודד ארץ - מדד הקב"ה כל הארצות ולא מצא ארץ שראויה להינתן לישראל אלא ארץ ישראל". או במדרש אחר (במדב"ר כג): "אמר הקב"ה למשה: הן הארץ חביבה עלי שנאמר: 'ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה תמיד' וישראל חביבים עלי שנאמר: 'כי מאהבת ה' אתכם', אמר הקב"ה: אני אכנים את ישראל שהם חביבים עלי, לארץ שחביבה עלי". ועוד דרשו שם: "אמר הקב"ה: הארץ שלי שנאמר: 'כי לי הארץ', וישראל שלי הם שנאמר: 'כי לי בני ישראל עבדים', מוטב שאנחיל ארצי לעבדי - שלי לשלי, לכך נאמר: 'זאת הארץ אשר תיפול לכם לנחלה'." ועוד אמרו במדרש (תנחומא מסעי ד): "'אף נחלה שפרה עלי' (תהלים טז ו) - יש אדם שהוא נאה ולבושו כעור, הוא כעור ולבושו נאה, אבל ישראל אינם כן, אלא הם נאים ולבושיהם נאים, הם נאים לארץ וארץ ישראל נאה להם, לכך אמר: 'אף נחלה שפרה.'"

אלא שהקשר האלוקי של עם ישראל עם ארץ ישראל הוא דו סטרי, יש בו לא רק זכויות אלא גם חובות: "אמר להם הקב"ה לישראל: כשם שמכרתי את עמי ו(אח"כ) קירבתים, שנאמר: 'שובו בנים שובבים' (ירמיה ג יד), וכן הוא אומר: 'כי כה אמר ה': חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו' (ישעיה נב ג), כך אתם לא תמכרו את הארץ לחילוטין, שנאמר: 'והארץ לא תימכר לצמיתות', חביבה עלי ארץ ישראל שקידשתי אותה מכל הארצות". הקב"ה דורש מעם ישראל נאמנות לארצו. ואכן עם ישראל בכל שנות גלותו גילה ואת הנאמנות הזו, והוא העלה את ירושלים על ראש שמחתו, והתקוה של "לשנה הבאה בירושלים הבנויה" היתה מסיימת את תפילת הנעילה ביום הכיפורים ואת ליל הסדר בחג הפסח, והנה כאשר סוף סוף זכינו לשוב לארצנו דווקא כאן חל כרסום בנאמנות הזו, ועל כן יש בימינו ביתר שאת להגביר בחברה הישראלית את הנאמנות הזו. ■

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

פסח שני

יום ארבעה עשר באייר נקרא "פסח שני" לפי שביום זה הקריבו בזמן שבית המקדש היה קיים את קרבן הפסח...

המשך בעמי 2

עזוב תעזוב עמו / הרהורים ביום העצמאות

"אהבת ישראל" אין פירושה להתעלם מכל התופעות השליליות שישנן באומה, אלא פירושה שעם כל החסרונות צריכים אנו לזכור...

המשך בעמי 2

שוויית קיץ

יש מנהגים שונים ממתי עד מתי נוהגים את מנהגי האבלות של ספירת העומר, אצל האשכנזים יש שני מנהגים?...

המשך בעמי 3

סיפור לשבת

"ושבתה הארץ שבת לה'"

האדמו"ר מבעלז, רבי אהרון רוקח זצוק"ל, ציווה באחד הימים...

ובא גואלו הקרוב אליו

בזכות קרובים-רחוקים... בעיר סלנט התגורר עני מרוד...

"אל תיקח מאתו נשך ותרבית"

סוחר יהודי עשיר גר בעיירה הסמוכה לעיר פרשבורג...

המשך בעמי 5

שביבים

■ עידון המידות / סיפור לספירת העומר
■ נשך ויציאת מצרים
■ והאלמנה אשר תהיה (הפטרה)
■ פסח שני - אין אבוד

המשך בעמי 6

פסח שני

/ הרה"ג אריה הכהן פלשניצקי*

יום ארבעה עשר באייר נקרא "פסח שני" לפי שביום זה הקריבו בזמן שבית המקדש היה קיים את קרבן הפסח אלה שלא הקירבוהו במועדו בארבעה עשר בניסן מחמת טומאה או בגלל דרך רחוקה. כמו שכ' בתורה[1]. יום י"ד באייר אינו לא חג ולא מועד, אך הואיל ובזמן שבית המקדש היה קיים היה יום זה שמחה לאלה שקיימו בו מצות הקרבת קרבן פסח יש בו קצת עילוי[2]. כתב רבי יעקב עמדין בסידורו: י"ד באייר הוא יום טוב של דבריהם.

ונקרא "פסח שני" על שם החודש השני הוא אייר שבו עושים פסח זה. ובמשנה נקרא גם: "פסח קטן", וכן במגילת תענית קורא לו "פסח זעירא"[3].

והטעם שנקבע פסח להיות בי"ד אייר, אם להטהר מפני הטומאה היה מספיק זמן של שני שבועות לכל הטמאים? כתב רבי יעקב עמדין שמן השמים גילו לו הטעם לפי שבשנה הראשונה אכלו מן העוגות מצות שהוציאו ממצרים עד ליל ט"ו באייר, מכאן ראיה שענין הפסח והמצה קדושתם נמשכת עד אותו לילה ותו לא. ועד אותו לילה נמשך נס של יציאת מצרים ואכילת מצה, ולכן בפסח שני מצה וחמץ עמו בבית כמו שהיה בפעם הראשונה[4].

הלכות ומנהגי היום:

תחנון

כ' הפרי חדש[5] שבפסח שני א"א תחנון. אמנם בפרמ"ג[6] כ' שאין מנהגנו כן. ובליקוטי מהרי"ח[7] כ' יש שאין אומרים תחינה בפסח שני "שבעה ימים" ע"כ. אמנם מנהגינו כהיום שאין אומרים תחנון בפסח שני, אבל במנחה שלפניו אומרים[8].

תענית בה"ב - למנצח

אם חל בה"ב בפסח שני, הנה בדברי הגהות יד שאול כתב דאין מתענין, אך בס' אשל אברהם[9] כ' דמתענים ואומרים סליחות אבל לא נפילת אפים ותחינה, וכמו שנוהגין בברית מילה בתענית. וכ"כ בסידור היעב"ץ[10].

אומרים בפסח שני למנצח מזמור לדוד[11].

אכילת מצה

כ' בליקוטי מהרי"ח[12]: מנהג אנשי מעשה לאכול מצה בי"ד אייר, וצ"ע הלא אכילת פסח שני היה ג"כ בלילה ליל ט"ו אייר (א"ה: כמו בפסח ראשון אכילת פסח היתה ליל ט"ו ניסן). ואח"כ מצאתי בס' זכרון יהודא שהגה"ק בעל האמרי א"ש ועוד נהגו לאכול מצה בליל ט"ו אייר, וגם מצה מבושלת, ולמדו הלימודים השייכיחן לפסח, ועי"ש. ואפשר עוד לתרץ קושיית הליקוטי מהרי"ח לפי דברי רבי יעקב עמדין שהבאנו לעיל שכ' שבני ישראל אכלו את המצות שאיתם יצאו ממצרים עד ליל ט"ו באייר ודו"ק[13].

סיפור יציאת מצרים

כ' השפת אמת: סיפור יציאת מצרים נראה דליתא בפסח שני, וכו'. אכן למ"ש המהר"ל י"ל דבפסח שני נמי חייב.

מקורות וציונים:

1. במדבר ט'.
2. ספר התודעה - אייר.
3. שם.
4. שם.
5. סי' קל"א סק"ז.
6. משב"ז.
7. מנהגי חודש אייר עמ' ס"ט.
8. לוח ארץ ישראל להגרי"מ טיקוצ'ינסקי זצ"ל - וע"ע בשערי תשובה או"ח סי' קל"א ס"ק י"ט לענין אמירת תחנון בט"ו באייר.
9. מהגה"ק מבוטשאטש זצ"ל - סי' קל"א.
10. המ"ב סי' א' ס"ק י"א כ' בשם השל"ה שבכל סעודה יאמר על נהרות בבל, ובשבת וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון יאמר שיר המעלות בשוב ה' וגו'. ולפי"ז לכאו' אפשר דבפסח שני צריך לומר לפני ברכהמ"ז שיר המעלות - המג"א כ' בסי' קל"א שבני אוסטריי"ר נוהגים שאין אוכלים קטניות בימים שאין נופלים בהם אפיים משום דדמי לאבילות המתגלגל - ולכאו' לפי דבריו שאין לאכול קטניות בפסח שני.
11. לוח א"י.
12. שם.
13. וע"ע בס' מנהג ישראל תורה סי' תצ"ג ג'. ובס' כלי חמדה.

* מח"ס 'אתקינו סעודתא' ו'שערי בית המדרש'

עזוב תעזוב עמו / ההורים ביום העצמאות

/ הרב יעקב הלוי פילבר

"אהבת ישראל" אין פירושה להתעלם מכל התופעות השליליות שישנן באומה, אלא פירושה שעם כל החסרונות צריכים אנו לזכור שאנחנו כולנו, הטובים והרעים שבנו, הננו עם אחד החייבים לחיות יחד ולהתמודד יחד על קיומנו והגשמת ייעודינו, וכך כתב הראי"ה בספרו "אורות" (עמ' קמט): "האהבה הגדולה שאנחנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא את עינינו מלבקר את כל מומיה, אבל גם אחרי הביקורת היותר חופשית הננו מוצאים את עצמיותה נקיה מכל מום, כולך יפה רעיתי ומום אין בך". ואכן בכמה מצוות מלמדת אותנו התורה על החובה לסייע גם לאויבים ושונאים שיש לנו בתוך עם ישראל כמו במצות השבת אבידה לאויב ("כי תפגע שור אויבך או חמורו טועה השב תשיבנו לו" -שמות כג ד) או מצוות פריקה וטעינה לשונא, כמו שאמרו במסכת פסחים (קיג ב):שהשונא האמור בפרשת "כי תראה חמור שונאך" הוא מישראל. ולמרות כל זאת עדים אנו בימים אלו ש"אהבת ישראל" במחננו עומדת

בהתנגשות עם אהבתנו לארץ ישראל. האירועים של עקירת ישובים בחבל קטיף, הריסתם והפיכת יושביהם לפליטים חסרי בית של קבע, או אלימות האלות והסוסים של השוטרים שהכו ללא הבחנה גם בראשי ילדים תמימים ושעטו בסוסיהם לעבר המון בעמונה, כל אלו הביאו רבים וטובים להרהר בקול רם על המשך ההזדהות שלהם עם המדינה ומוסדותיה. מחשבת ההתנתקות הזו גולשת לפעמים לשנאת חלקים מהחברה היהודית,.עד כדי אמירות על אנשי המחנה האחר שהם אינם האחים שלנו.

כנגד התופעה הזו יש להביא את הכתוב: "כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו, עזב תעזוב עמו" (שמות כג ה), וכך היה מסביר אותו מו"ר הרב צבי יהודה: צבור הוא ראשי תיבות של צדיקים בנונים ורשעים, ובמצב הנורמאלי הצדיקים [צ] הם בראש, אחריהם [ב] הבינונים, ובסוף גם [ר] הרשעים. והוסיף בשם הבשע"ט: אבל יש מצב שהחברה היא חומרנית (ה"חמור" רומז לחומריות שההשתקעות בה מביאה לרשעות,) ומתוך כך מגיעים למצב של "רובץ תחת משאו"., אבל לפעמים מופיעה תסבוכת נוראה שבה הרשעים [ר] הם בראש למעלה, ואז הצבו"ר הופך לרוב"ץ (רשעים, בנונים וצדיקים למטה בסוף), ואז יש חשק לברוח, חס ושלום, על כך אומרת התורה: "לא תוכל להתעלם", אין שום אפשרות לברוח", וממשיך הרצי"ה ואומר: "זאת המדינה שלנו, זאת ממשלתנו, 'וחדלת מעזוב לו' - חלילה וחס, לא קיימת אפשרות כזו. אולי יש אנשים שהיו רוצים להפטר ממנה - אנו לא ניתן להם את "נחת הרוח" הזו, לא ניפטר, לא נברח, לא נעזוב,. אנו נעזור: "עזוב תעזוב עמו" אנחנו ביחד עם כלל-ישראל, על אף כל הצרות, וגם צרות מבפנים, אבל אנו שייכים לכלל-ישראל על אף כל הסיבוכים. כמו שאנו אומרים על ביאת המשיח: "עם כל זה אחכה לו", עם כל הסיבוכים, שהרי על הקב"ה נאמר: "השוכן אתם בתוך טומאתם". אין כאן פשרנות ושום ויתורים, אלא צריך עמידה בתוקף, אבל בפנים".כך היה הרצי"ה משנן לנו.

עוד היה הרצי"ה מביא לנו את דברי הספר "פרי הארץ" (של רבי מנחם מנדל מויטבסק רבו של בעל התניא) שכתב: "ואל יפריש עצמו מן הכלל להיות הוא פרט, כי לא יהיה לו חלק בהשפעות של כלל ישראל. ובתוך הכלל (שאין לפרוש ממנו נמצאים) אף הרעים מאד, שיש לדון לזכות אף לכת רעים מאד, כי אנוסים הם מאד. וזה יזהר (לדונם לזכות), כי לפעמים משבח ודן לזכות את פושעי ישראל וגורם זכות גם למעלה ושמחה לשכינה אמנו אם הבנים" (ועיין הדברים במילואם בספרי "אילת השחר" עמ' קה). זו היתה השקפת עולמו של מו"ר הרצי"ה שאותה הטיף לנו והוא ראה אותם לא פחות, ואולי יותר, מחשיבותה של ארץ ישראל.

ר' מאיר שמחה מדוינסק בספרו "משך חכמה" (פר' כי תצא) כותב כי השנאה המוזכרת בפרשת משפטים אינה רלוואנטית לימינו, והסברו הוא שמה שנכתב בפרשת "משפטים" על "אויבך" ו"שונאך" מתייחס לפי הגמ' בפסחים לאדם שעבר עבירה שרק אותו מותר לשנוא, אבל בפרשת "כי תצא" השמיטה התורה את האויב והשונא וכתבה רק: "לא תראה חמור אחיך" - מה פשר ההשמטה הזו? והוא מסביר שפרשת משפטים שנאמרה קודם חטא העגל, כאשר עם ישראל היו כולו ממלכת גוי קדוש, אז היה מותר להם לשנוא את העובר עבירה מפני שכלל הציבור היו צדיקים שלא חטאו. אבל בספר דברים שהיה אחרי חטא העגל ושאר חטאי המדבר, אז כשראה אדם את חבירו חוטא, באותה שעה אם יפשפש במעשי עצמו ימצא גם בעצמו כמה מכשולים ופקפוקים שיש בו, וכיון שהוא עצמו חוטא אסור לו לשנוא את הזולת, כי רק מי שהוא בעצמו סר מרע וצדיק תמים בדרכיו, רק הוא יכול לשנוא, אבל - מסיים שם ה"משך חכמה" - קשה למצוא איש כזה אחרי חטא העגל, כמו שאמרו: ראיתי בני עליה והמה מועטים. על כן שוב אין התורה בספר דברים מזכירה את השונא אלא כותבת "אחיך" סתם. היוצא מדבריו כשאנו מדברים היום על "אהבת ישראל" אין אנו חייבים לחבק את מבקשי רעתנו, אדרבא יש להוקיע את מעשיהם הנלוזים, ויש להיאבק בכל האמצעים החוקיים להצלחת דרכנו, לא בחנופה ולא ברגשי נחיתות, לא בהתבטלות ולא בנסיון למצוא חן, אבל יחד עם זאת לא בשנאה ולא בהתלהמות, וגם אם המציאות כואבת לנו עלינו להתעלות מעל הכעסים, לא להרים ידיים ולא לנהוג באלימות, אלא להמשיך באמונתנו בצדקת הדרך ולעשות זאת בתוך כלל ישראל ולא בפרישה ממנו, וכן הדברים אמורים כלפי המחנה הפנימי שלנו, לא לפורר אותו בפסילת איש את זולתו או הטחת האשמות, אל ניצור קבוצות שיש להם "קו" מתבדל, ההבדלים שבין החלקים במחנה הציוני דתי הם פעוטים ובטלים בששים, ובגלל המשימות הגדולות העומדות בפנינו עלינו להתעלם מהם ולפעול כאיש אחד בלב אחד למען תורתנו , עמנו וערי אלוקינו, וה' יעשה הטוב בעיניו.

שו"ת קיץ
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

שואל אפרים מרגלית מרעננה: כידוע, יש מנהגים שונים ממתי עד מתי נוהגים את מנהגי האבלות של ספירת העומר, אצל האשכנזים יש שני מנהגים, מפסח עד ל"ג בעומר, ומר"ח אייר עד קרוב לחג השבועות. ראיתי שהרמ"א כותב שאי אפשר שבעיר אחת חלק ינהגו כך וחלק ינהגו כך משום 'לא תגודדו'.

בעיר שבה אני גר, אני מכיר כאלה שנוהגים את המנהג הראשון (רוב האנשים) ויש גם כאלה שנוהגים את המנהג השני (בעיקר אמריקאים שעלו לארץ ישראל אבל לא רק) ואני תמה איך יכול להיות שבעיר אחת חלק נוהגים כך וחלק נוהגים כך? הרי זה נגד הרמ"א? מדוע לא שמענו שכל רב עיר מודיע מה המנהג של אותה עיר?

תשובה: קודם שאענה על שאלה זו, אבאר מעט את האיסור של 'לא תתגודדו', הנה מילים אלו לקוחות מפסוק בפרשת ראה[א] 'בנים אתם להי' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם' והנה על אף שפשוטו של מקרא עוסק באיסור לנהוג כמנהגי האמוריים על מת, מכל מקום חז"ל במסכת יבמות[ב] למדים מכך איסור נוסף - לא לעשות אגודות אגודות, כלומר שבמקום אחד אין לנהוג בשני

מנהגים שונים, או משום שלא תראה התורה כשתי תורות חס ושלום[ג], או משום שדבר זה גורם למחלוקות גדולות[ד].

ובגמ' ביבמות שם נח' אמוראים, האם באופן שיש שני בתי דינים בעיר אחת, זה מורה כך וזה מורה כך, האם יש בזה איסור של 'לא תתגודדו', או שאיסור זה שייך רק בבית דין אחד בעיר אחת, שחלקו מורה כך וחלקו מורה כך, אבל בשני בתי דינין אין איסור זה נוהג אפילו שהם בעיר אחת[ה].

ועל פי זה פסק הרמ"א[ו] כפי שמוזכר בשאלה, שאף על פי שיש שני מנהגים בעניין מנהגי האבלות של ספירת העומר, ולשני המנהגים יש ביסוס הלכתי, מכל מקום לא ינהגו בעיר אחת חלק כך וחלק כך משום האיסור הנ"ל.

והנה בימינו היום אנו רואים מנהגים שונים בעיר אחת ואפילו ברחוב אחד, בתי כנסיות ספרדים, ובתי כנסיות אשכנזים, באותו בניין יש בני עדות המזרח שנוהגים כך ובני אשכנז שנוהגים אחרת, ספר תורה אשכנזי וספר תורה ספרדי ועוד ועוד אין ספור דוגמאות, וכי עוברים אנו על איסור 'לא תתגודדו' על ימין ועל שמאל[ז]?

אלא שמלבד הקושי בהגדרת 'שני בתי דינין' או 'בית דין אחד' במציאות של ימינו, כבר כתב הגאון הרב אשר וייס שליט"א דברים ברורים בעניין זה ואעתיק את דבריו[ח]:

'נראה ברור דבזמנינו לאחר שבא סנחרב הוא היטלר ימ"ש ובלבל את כל העולם כולו, וכל קהילות ישראל נעקרו ממקומן, ועדות שלימות וקהילות שלימות נתקבצו ובאו לערים גדולות ועצומות לאלקים כמו ירושלים עיה"ק וב"ב וניו יורק וכדו', פשוט הדבר שמותר לכל עדה לנהוג כמנהגיה אף שבעיר אחת הם יושבים, ואין בזה לא תתגודדו'.

ולא כימינו ימי קדם, במשך מאות בשנים ישבו עיר ועיר ומשפחה ומשפחה איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו, ועדה ועדה במקומה ובמדינתה, כל כהאי גוונא אמרו 'אל תעשו אגודות אגודות', אבל בזמננו כאשר כל קהילה קבעה מקומה בבית כנסת משלה זכותה וחובתה לשמור מנהג אבותיה ולנהוג על פיו[ט]'

ומעתה מובן מדוע בעיר אחת וברחוב אחד יש בתי כנסת שונים של עדות שונות עם מנהגים שונים.

אולם כבר כתבו הפוסקים[י] שבבית כנסת אחד, אין לנהוג מנהגים שונים על ידי המתפללים[יא], כגון שחלק ממתפללי בית הכנסת יניחו תפילין בחול המועד, וחלק לא יניחו[יב], חלק מהמתפללים יאמרו את הקדושה בנוסח אשכנז, וחלק בנוסח ספרד[יג], והוא הדין לאמירת הקדיש וכדומה, שאז אכן יש בזה חשש של 'לא תתגודדו' ושלא לשנות ממנהג המקום[יד].

ומעתה נראה לי לעניות דעתי באשר לדברי השואל, שגם באשר לתושבי עיר אחת שחלק נוהגים את מנהגי האבלות מפסח ועד ל"ג בעומר, וחלק נוהגים מר"ח אייר ועד חג השבועות, שאין בזה איסור של 'לא תתגודדו' ואף אם הם מתפללים בבית כנסת אחד ומשתייכים לקהילה אחת, מאחר ואין מנהגי האבלות חלק מסדרי התפילה ואין בית הכנסת מאחד אותם לשם כך, שלא כמו התפילה שכולם באים לבית הכנסת כדי להתפלל, ואין זה דומה אלא לכך שיש חלק מהמתפללים בבית הכנסת שמוציאים את הציבור מהמכנסיים, ויש חלק מהמתפללים אשר אינם עושים כך, וכי בגלל שהם מתפללים בבית כנסת אחד, הם חייבים לנהוג אותו דבר גם בעניינים אחרים אשר אינם קשורים לתפילה ולבית הכנסת? כזאת לא שמענו, ואם כך הוא הדין לגבי מנהגי האבלות של ספירת העומר, ומה שהם גרים בעיר אחת, כבר התבאר לעיל בשם הגאון הרב אשר וייס שליט"א שבימינו אנו אין איסור של 'לא תתגודדו' אף בעיר אחת, וכל אחד יחזיק במנהג אבותיו.

ומלבד זאת נראה לומר שלכל הפחות ביחס לאיסור הגילוח בימי העומר יש טעם נוסף מדוע אין איסור, שהנה בגמרא ביבמות שם מבואר באשר למנהג שלא לעשות מלאכה בערב פסח, שאין בזה איסור 'לא תתגודדו' מאחר והרואה אומר שזה שהוא לא עושה מלאכה זה לא משום שנוהג אחרת אלא משום שלא הזדמנה לו מלאכה לעשות, ומעתה בזמנינו היום, שמחד, יש רבים שבכל מקרה אינם מתגלחים לעיתים קרובות, ומאידך, יש רבים שגם בימי העומר מתגלחים וסומכים על היתרים שונים (עיין במה שכתבתי על כך בשבוע שעבר) ייתכן ואין ניכר לרואים ששינויי מנהגים יש כאן[טו טז].

א - דברים פרק י"ד פסוק א'.
ב - דף י"ג עמוד ב', וי"ד עמוד א'.
ג - רש"י שם דף י"ג עמוד ב' ד"ה 'לא תעשו אגודות אגודות'.
ד - רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק י"ב הלכה י"ד.
ה - והרמב"ם פסק שגם בשני בתי דינין בעיר אחת יש איסור 'לא תתגודדו', אך הרי"ף והרא"ש וסיעתם פסקו שרק בבית דין אחד בעיר אחת שייך איסור זה. ועיין שו"ת משיב דבר חלק א' סימן י"ז שתלה מחלוקת זו בטעמי האיסור עי"ש, וע"ע קרן אורה למסכת יבמות דף י"ג עמוד ב' שתלה מח' נוספת בגמ' שם בטעמי האיסור, ועיין מש"כ המהדיר על חידושי הריטב"א הג"ר אהרן יפה'ן בהערותיו על הריטב"א שם הערה 689.
ו - או"ח סימן תצ"ג סעיף ג'.
ז - וע"ע מש"כ בשו"ת יביע אומר חלק ו' אה"ע סימן י"ד (בעניין מצוות ייבום לספרדים בארץ ישראל)
ח - מתוך שיעור לפרשת אמור תש"ע.
ט - ולענ"ד יש להוסיף ולציין לדברי הרא"ש במסכת יבמות פרק א' סימן ט' שאין איסור 'לא תתגודדו' בכך שבני הכפרים קוראים את המגילה בעיר (דלא כתוספות ביבמות דף י"ד שלמד שבני הכפרים היו קוראים את המגילה במקומם) בי"א או י"ב או י"ג ובני העיר עצמה קוראים בי"ד, משום שלא עושים כך משום פלוגתא אלא משום שהמקום גורם ואם היה בן העיר גר בכפר גם הוא היה קורא קודם י"ד וכן להפך, ולכן אין בזה איסור (ומובן ביותר לפי טעם הרמב"ם שדבר זה גורם למחלוקת וי"ע לפי הטעם של רש"י שלא תיראה התורה כב' תורות ח"ו) וא"כ ה"ה בשינוי מנהגים בין ספרדים לאשכנזים שגם האשכנזים מודים שלספרדים יש לנהוג כמנהגם, ולהפך גם הספרדים מודים שהאשכנזים צריכים לנהוג כמנהגם, ואילו האשכנזי היה נולד ספרדי היה נוהג כמנהג בני ספרד וכן להפך, ומשום כך אין בזה איסור 'לא תתגודדו' אף בעיר אחת.
י - וביניהם הגר"א וייס שליט"א בשיעור הנ"ל.
יא - עיין פסקי תשובות סימן קל"א הערה 2 לגבי מנהגים שונים באמירת תחנון.
יב - שו"ת השיב משה סימן ל"א.
יג - עיין בארוכה בשו"ת משיב דבר חלק א' סימן י"ז, שו"ת חת"ם סופר חלק א' סימן ט"ו וחלק ו' (ליקוטים) סימן א', שו"ת אג"מ או"ח חלק ב' סימן כ"ג, חלק ב' סימן ק"ד, חלק ד' סימן ל"ד וחלק ה' סימן ל"ז.
יד - עיין שו"ע או"ח סימן תס"ח. וע"ע שו"ת אור לציון ח"ב פרק ה' אות י"א (שאזהרה זו נאמרה לבתי דינין ולא ליחידים)
טו - ועל אף שבמגן אברהם סימן תצ"ג למד שלמסקנת הגמ' אין היתר זה וגם בכה"ג יש 'לא תתגודדו' מ"מ עיין בשו"ת משיב דבר חלק א' סימן י"ז מה שהתקשה בדברי המג"א, ובמציאות של ימינו י"ל שגם להבנת המשיב דבר אין איסור עי"ש ודו"ק.
טז - שו"מ שבשו"ת יחוה דעת חלק ד' סימן ל"ו דן בשאלה כגון זו, עיין שם בדבריו. וע"ע שו"ת אג"מ או"ח חלק ח' סימן קנ"ט.

סיפור לשבת

"ושבתה הארץ שבת לה'" (כה, ב)

האדמו"ר מבעלז, רבי אהרון רוקח זצוק"ל, ציווה באחד הימים לאנשיו להזמין גנן שינכש ויעבד את חצר הבית ויכין בה גינת נוי. בין החסידים רבו הניחושים על מטרת הרבי בהכנת גינה זו, אך אף אחד לא ידע לומר באופן ברור מהי הסיבה.

בו ביום הוזמן גנן שהתחיל מיד בעבודתו, וכשהודיעו לרבי שהגנן גמר את עבודתו, ביקש הרבי שימשיך הגנן לטפל ולטפח את הגינה כמקובל לפי הצורך.

עברה שנה, הגיעו ימי אלול - חרדת התשובה הקיפה את כל הבאים לבית הרבי. בערב ראש השנה בשעה שהמונים צבאו על פתח החדר וציפו לקבל ברכה, קרא הרבי למשמשו וציוה להודיע לגנן שזה יום עבודתו האחרון ואינו רוצה שימשיך בעבודתו. עתה התפרסם סוד מעשה הרבי, באחד בתשרי ראש השנה לשמיטין, ומכיון שהשנה הבאה היא שנת השמיטה שכר הרבי בכוונה תחילה כל השנה גנן שיעבוד בגינה כדי שבבוא היום בשנת השמיטה יקיים הרבי מצוות "ושבתה הארץ שבת לה'" על ידי הפסקת העבודה.

(תורת הפרשה)

ובא גואלו הקרוב אליו

בזכות קרובים־רחוקים... בעיר סלנט התגורר עני מרוד. בתו של האיש הגיעה לפרקה, אך לא היה באפשרותו להשיאה, כי בכיסו לא נמצאה אפילו פרוטה אחת.

קרוב אחד היה לו לעני, יהודי עשיר וירא שמים, אך זה התעלם מקרובו העני ונמנע מלהעניק לו את התמיכה המיוחלת.

נודע הדבר לרבי יוסף זונדל מסלנט, והוא החליט לפעול. בא אפוא אל הקרוב העשיר וסיפר לו על מצבו הדחוק של קרובו העני. "אנא" ביקש, "אל תתעלם ממנו!"

השיב העשיר: "אותו עני מסלנט, קרוב רחוק שלי הוא. למעשה, כמעט ואין קשר משפחתי בינינו. אין זה מן הצדק שידרוש ממני לספק לו את כל צרכי החתונה".

שאלו רבי יוסף זונדל שאלה שלא מן הענין: "המקפיד אתה יום יום על תפילה?", נעלב העשיר "כלום חושד בי הרב שאינני מתפלל?!"

"חלילה וחס" השיב רבי יוסף זונדל בכובד ראש, "אינני חושד. אך אנא, אמור נא באזני את תחילת תפילת שמונה עשרה!"

אם נעלב העשיר לשמע השאלה הקודמת, הרי עתה היה עלבונו כפול ומכופל, ואל נימת העלבון נלוותה גם נימת כעס כשהשיב: "האם בא הרב ללעוג לי? אינני תינוק רך, יודע אני כי הפתיחה לתפילת 'שמונה עשרה' היא 'ברוך אתה ה'... אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב'...

רבי יוסף זונדל הפסיקו, "אמור לי, מתי חיו אבותינו אלה?" שאל בנחת. "מה השאלה?" השיב העשיר חסר הסבלנות, "לפני כמה אלפי שנים"...

"נכון", חזר רבי יוסף זונדל על דברי העשיר, "אבותינו חיו לפני כמה אלפי שנים ולמרות זאת הנך מזכירם שלוש פעמים ביום. ומדוע אתה מזכירם? כדי שבזכותם, בזכות אותם קרובים הרחוקים ממך מרחק של אלפי שנה יעזור לך ה' ויברכך בכל. והנה, כשאני בא לבקש ממך עזרה בעבור קרובך החי עמנו כיום, משיב אתה לי כי זהו קרוב־רחוק?!

כנגד טיעון שכזה נאלם העשיר דום, וכעבור זמן קצר שלח לקרובו העני את כל הכסף הנחוץ להוצאות החתונה...

"אל תיקח מאתו נשך ותרבית"

סוחר יהודי עשיר גר בעיירה הסמוכה לעיר פרשבורג, אך כגודל עושרו כן גודל קמצנותו.

ימי השפע של הסוחר לא ארכו, כי הנה נהפך עליו הגלגל והוא הפסיד את כל כספו. הגיעו הדברים לידי כך שהלחם אזל מביתו, אך אז סירבו בני העיירה לסייע לו, שכן זכרו היטב כיצד נהג הוא עמם בימי עשרו וקמצנותו.

כשנוכח האיש כי בני עיירתו לא יושיעו אותו בעת צרתו, קם ונסע לפרשבורג לשאול בעצתו של החת"ם סופר. בא אל הרב, והנה עלה בדעתו רעיון: לבקש הלוואה מן החת"ם סופר!

המשך בעמוד הבא...

שטח את מצוקתו באזני הרב וסיים: "אנא, רבי! יציל נא אותי ואת שמונת ילדי התלויים על צוארי. הנה, היום הזדמן לי עסק טוב ואם היו בידי אלף זוזים יכולתי לבצע את העסקה, ובעזרת ה' להרויח ממון. ילוה נא לי הרב את הסכום הזה ובעזרת ה' אחזיר לו את הכסף במהרה!"

שמע החת"ם סופר את תחינתו של האיש ואת בקשתו וליבו נכמר. אך לפתע נזכר כי אין בידו אפילו מטבע אחד, הן רק אתמול חילק לעניים את כל כספו, ומנין ייקח כסף לעזור לאיש המסכן היושב כאן לפניו?

בכל זאת השתדל הרב לעזור לו. קם ממקומו, ניגש לארון והוציא כמה כלי כסף יקרים. מסר לסוחר שירד מנכסיו ואמר לו: "מכור את הכלים הללו ובעזרת ה' תזכה לברכה, והכסף שתשיג תמורתם יביא לך הצלחה רבה".

קשה לתאר כמה מאושר היה האיש בשובו לביתו. הוא מכר את הכלים שקבל וקנה בכסף סחורה, ברכת החת"ם סופר התקיימה, והאיש עשה חייל בעסקיו, עד מהרה השתפר מצבו הכלכלי והוא שב להיות עשיר כבתחילה.

יום אחד הגיע הסוחר לפרשבורג, ושם פעמיו אל ביתו של החת"ם סופר. כשעיניו נוצצות ומביעות אלפי תודות אמר לרב: "רבי קדוש, אני הוא אותו סוחר שמסרת לי את חפציך היקרים. ברכתו של הרבי התקיימה וה' שלח ברכה והצלחה בעסקי. ועתה באתי להחזיר את חובי".

כשסיים דבריו, שלף הסוחר כסף מכיסו את סכום שווים של הכלים שמכר בשעתו. הושיט את הכסף לרב ואמר: "גם מתנה הבאתי לרב, כאות תודה על שהציל אותי ואת בני ביתי מחרפת רעב", והוציא מכיסו קופסא קטנה. פתח את הקופסא ומתוכה התנוצצה אבן חן יקרה, "יואיל נא הרב לקבל את תשורתי" אמר והגיש לחת"ם סופר את האבן היקרה.

נטל החת"ם סופר את האבן בידו והתבונן בה בעין בוחנת אל מול האור, "איזו אבן נפלאה!" מלמל, "מלאכת מחשבת! מחירה בודאי עצום ורב!" ושוב השמיעה קריאות התפעלות, "איזו אבן נפלאה! איזו אבן יפה!".

באותה עת שהו בחדר כמה מתלמידיו. הללו עקבו בהשתאות אחר רבם המתלהב מאבן החן, ומשראו כי הרב ממשיך להתפעל ולהתרגש לחשו זה לזה: "ריבית... ריבית... איך הרבי מרשה לעצמו ליטול את האבן ולקחת ריבית?!" התפלאו.

ובינתיים, מוסיף הרב להתלהב ממראה האבן היקרה. ככל שגברה התפעלותו כן גברו הלחישות הנרגשות שבאו מצד תלמידיו, עד אשר הגיעו קולות הלחש לאזניו, ובין הלחישות רועמת במיוחד המילה "ריבית".

הפנה החת"ם סופר את מבטו לעבר תלמידיו, בת צחוק השתפכה על פניו ובקול מלא חיבה פנה אל התלמידים, ואמר: "נו, אימרו אתם, מתי היה מזדמן לי לקיים את המצוה של איסור נטילת ריבית?" והמשיך: "הקדוש ברוך הוא זימן לי את האבן היקרה הזאת, וזוהי ריבית! ואני ברוך ה' מקיים מצוה ואיני נוטל אותה, איני נוטל את הריבית וכי לא אשמח בשל כך?!"...

"קח לך, רבי יהודי את האבן היקרה", פנה החת"ם סופר אל הסוחר שעמד נדהם בפינת החדר, אתה רצית באמת להודות לי באמצעות המתנה... יתן ה' ותעשה חייל בעסקיך גם בעתיד, ובמילים אלו החזיר את האבן הטובה לסוחר.

(מתוך הספר "עונג לשולחן שבת")

שביבים / שאול שיף

עידון המידות / סיפור לספירת העומר / מושקא קראפט

עבודת מידות הוא נושא חשוב ויקר ערך ביהדות, מה שבעולמות אחרים יחשב כפרייריות, כניעה, ביטול ערך עצמי, ייחשב אצלנו כשיא העידון ויעמוד בפסגת השאיפות. ולמה בעצם? כי היהדות מעריכה אנשים שמתגברים על הנטיות הטבעיות שלהם, כיוון שכל בסיס אמונתנו נשען על האמונה שצריך להתקדם ולעלות, יהודי תמיד מהלך, תמיד בשאיפה להיות טוב יותר.

אז כולם באמת עולים ומתקדמים? זהו, שעל הפרוטוקול זה נשמע פשוט מאוד אבל בעצם בהתמודדויות הקטנות של החיים זה לא קל בכלל. אך יש פעמים שאת עצמך רואה דמויות שונות ומיוחדות שמאירות לך את הדרך והם נותנות לך את הכוח, את חושבת לעצמך טוב, זה רק הם, אבל בתכלס זה מעלה גם אותך.

זכיתי להיפגש במקרה מסוג זה. זה קרה ביום שישי לחוץ במיוחד עמדתי בתחנת האוטובוס עם כל המשפוחה בדרכי לבית הורי.

לפתע הגיעה לתחנה אישה צעירה מתנשפת. עם תיק צד קטן ביד אחת, היא שאלה אותנו בלחץ, האם האוטובוס לשכונה מסוימת בירושלים כבר חלף? בשכונותינו האוטובוסים לשכונה זו מוגבלים ועל כן פחדה שהפסידה אותו, עניתי לה שאני עומדת בתחנה למעלה מחמש דקות ועדיין לא ראיתי אותו עובר.

המשכנו להמתין בתחנה עוד מספר דקות. הגברת הייתה נראית דרוכה במיוחד כשמסוף הרחוב ראינו את האוטובוס המיועד. "מאיר תזדרז", לחשה לטלפון הנייד שלה "האוטובוס מגיע ואני חוששת שהוא האחרון". האוטובוס כבר היה ממש בתחנה ו"מאיר" עוד לא הגיע.

ההיא התחננה בפני הנהג "בבקשה בעלי עוד דקה פה"... אך הנהג התעקש שהוא עוזב ונסע לו לדרכו. את האכזבה הרבה בהבעת הפנים שלה לא ניתן היה לפספס, מבטי לכד אותה עוד משחררת ת"אוף" המעצבן הזה, שלא תמיד חושב ברגע הנכון על מושגים כמו "השגחה פרטית"...

ואז ראיתי דבר פלא ברגע שבעלה הגיע בריצה מעוייף לעבר

התחנה, בבת אחת הבעת פניה השתנתה לגמרי. ממבט כועס ומכווץ למבט מאיר ומחייך.

״אז מה, הפסדנו״? הוא שאל בחשש.

״כן״, היא ענתה ברוגע ״אבל לא נורא אפשר לקחת מונית״...

״אני כל כך מצטער״... הוא ניסה להתחיל להגיד.

והיא ״נו שטויות הייתה לך עוד עבודה רבה בבית, אני זו שברחתי״...

לא משנה מה היה בבית ומי הוא האשם. אני שעקבתי מבלי משים אחרי כל המהלך, הייתי מוקסמת!

הבחנתי במאמץ הרב שעלה לה החיוך, המילים הטובות, והערכתי!

לא בשמיים ולא מעבר לים היא, כל אחת אם רק תרצה באמת ותעמוד בתנועה של רצון להתעלות, תוכל לעשות זאת!

באחת משיחותיו הקדושות אומר הרבי מלובביץ׳ זי״ע, ספירת העומר נקראת כך על שם קורבן העומר שהיה מוקרב משעורים-מאכל בהמה. הבהמה מסמלת את הנפש הבהמית, הנטיות הטבעיות שלנו, הכעסים, הפינות הקטנות שדווקא בהן עולה לנו ״הפיוז״... דווקא עליהן יש להתגבר ולהקריב אותן לכבודו יתברך! בעז״ה שנזכה לנצל ימים אלו ואת הנתינת כוח שבהם! לחיים! לחיים ולברכה!

נשך ויציאת מצרים

(בהר, כה לז) את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך. (כה לח) אני ה׳ אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען. (ילקוט) כל המודה במצות ריבית מודה ביציאת מצרים וכל הכופר במצות ריבית כופר ביציאת מצרים.

ק. מה הקשר בין מצות ריבית ליציאת מצרים?

ת. (״כתב סופר״) קורה כי יחרה לו לאדם להלוות את ממונו שעמל וטרח קשות להשיגו, מבלי להרוויח מאומה על ידי כך. כדי לשנות דעתו שואלים לו: אילו נדבן היה מוכן לתת לך הון בתנאי מפורש, שאם אחד מבניו יהיה נזקק אי פעם לסכום כסף, עליך להלוות לו הסכום בלי לבקש ממנו ריבית. ברור שכל אחד היה מסכים לקבל ההון עם התנאי. וזהו באור הפסוקים שלנו: אני ה׳ אשר הוצאתי אתכם ממצרים ברכוש גדול וגם נתתי לכם את ארץ כנען בתנאי שתשמרו משמרתי ותלוו כסף לאחיכם בלי לקחת מהם ריבית. אם כן, מי שלא מקיים התנאי אינו מאמין וכופר בכל מה שקשור ליציאת מצרים.

והאלמנה אשר תהיה (הפטרה)

(יחזקאל: מד כב) והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו.:

ק. הלא אלמנה מישראל גם מותרת לכהן הדיוט?

ת. (״מאורה של תורה״) פירוש מקורי. אומר רבי יהודה החסיד, הכהנים היו רגילים שלא לישא אלמנה מישראל, כי היה קשה להם להרגיל אישה ישראלית לשמור על טהרת תרומה וקדשים שלא הורגלה מבעלה הראשון.

(עטרת המקרא)

פסח שני – אין אבוד

הרב יהודה יוסף שליט״א מקיים שיעור קבוע בפרשת השבוע מדי יום חמישי, שיעור הנערך בבית הכנסת של קהילת עולי משהד הפרסית, מאחורי בית הכנסת הגדול בבני ברק. אורן, אחד המשתתפים הקבועים בשיעור, ניסה לשכנע את אייל, אחד מחבריו שאינם שומרי מצוות, שיגיע לשיעור. הוא הבטיח שמדובר בשיעור רציני ומעמיק, ולא באיזו הטפה דתית עיוורת. בסופו של דבר התרצה אייל והסכים להגיע. תחילה עסק השיעור בפרשת השבוע. הרב דיבר על המדרש מהגמרא המספר כי פרעה לכד את משה לאחר שהרג את המצרי ורצה להוציאו להורג. נעשה למשה נס וכאשר הונפה החרב על צווארו הוא הפך לשיש, וכך לבסוף הצליח משה להימלט מארמון פרעה. הרב יוסף סיים בהתלהבות עצומה את מסקנת המדרש: ״אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל יתייאש מן הרחמים!״.

אייל שמע את המדרש ואת מסקנתו והחל לגחך בקול רם: ״האם באתי לכאן כדי לשמוע סיפורי אגדות על צוואר שהפך לשיש?! מה הקשקוש הזה על חרב חדה?! האם זה מה שיש לדתיים למכור?!״.

הוא יצא בעזות מופגנת, ואפילו הרב הבחין בכך. אורן הצטער על כך שהשיעור נפתח במדרש כה מופלא, שגרם לאייל לברוח מהשיעור בטרם ישמיע הרב דברי הסבר והתחזקות.

השיעור השבועי המשיך להתנהל כסדרו. לאחר שנתיים הבחין הרב יוסף בסיום השיעור בבחור חמד עם זקנקן. הצעיר ניגש לרב ושאל במבוכה: ״האם הרב זוכר אותי?״ הרב ניסה להיזכר.

״לא כל כך למען האמת...״.

״אני אייל, הבחור שצחק בשיעור שלך לפני שנתיים״.

״אה, כן... מה עבר עליך מאז? איפה התגלגלת?״.

ואז סיפר לו אייל, שהוא נסע למזרח הרחוק ולאחר תקופת מה הגיע ליפן ונכנס לעסקים מפוקפקים עם המאפיה היפנית, היאקוזה. בשלב מסוים הערים על ראשי היאקוזה והם חשפו את תרמיתו. מיד ערכו לו בית דין שדה ופסקו שיש להוציאו להורג בחרב סמוראים. כמובן שלא ניתן לתאר במילים את החרדה שהייתה מנת חלקו ממתן פסק הדין ועד למועד ביצועו. ביום המיועד השכיבו את אייל על השולחן המיוחד להוצאה להורג. גופו היה כפות וראשו היה עקוד ומוכן לכריתה באבחת חרב אחת. לפתע נזכר בשיעור התורה שבו השתתף לפני שנתיים ובדבריו של הרב: ״אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל יתייאש מן הרחמים!״.

אייל, שעמד שנייה אחת לפני מותו מחרב יפנית חדה, גלגל את עיניו למרום וזעק: ״ריבונו של עולם. בוא נראה אותך מוציא אותי מפה! נראה אם יש אמת בדברים שלך...״. היפני נעץ בו את עיניו הצרות והניף את החרב... אייל עצם את עיניו... זהו זה, הגיע הסוף.

לפתע שמע קול נשי דק בוקע מפאתי החדר. הוא פקח את עיניו המבועתות והבחין באישה יפנית, שנכנסה לחדר והחלה לצעוק: ״מה קרה לכם, מה פתאום אתם מוציאים אותו להורג?! הרי הבחור הישראלי הזה הציל את חיי ואת חיי ילדיי!״. לאחר כמה רגעים התברר שזו אשתו של ראש היאקוזה, שבפקודתו נערכה ההוצאה להורג. הבעל ניסה לברר על מה אשתו שחה, והיא הזכירה לו שלפני חמש שנים התרחשה רעידת אדמה גדולה בעירם, והישראלי הזה הציל בחירוף נפש את חייה וחיי ילדיה. אייל הביט בה בזווית עינו, כשראשו עדיין עקוד ולא האמין למשמע אזניו. ראש המאפיה התייעץ עם אנשיו והוחלט שלפי חוקי היאקוזה יש להכיר טובה למי שהציל אחד מאנשיהם ולחלץ את נפשו בתמורה. לאחר שניצל

בדרך כה בלתי צפויה, ניסה אייל להבין איך הגיעה האישה הזאת ברגע האחרון, ועל איזו רעידת אדמה היא שחה, הרי היא מדברת על הצלה שהתרחשה לפני חמש שנים ואילו הוא נמצא במזרח הרחוק פחות משנתיים... הוא סיפר על המקרה לידיד שניסה לתרץ זאת בכך שכפי הנראה ישראלי אחר הציל את אשת ראש המאפיה וילדיה, אבל בעיני היפנים כל הישראלים נראים אותו דבר... הרב יוספי התפעם מהסיפור, ואייל סיים את דבריו באומרו: "איך שלא יהיה, חיי ניתנו לי במתנה בזכות המדרש המופלא על החרב החדה. לאחר המקרה החלטתי לחזור מיד לישראל, ולאחר שהגעתי, הדרך חזרה לשיעור השבועי שלך הייתה קצרה".

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדואייל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il